

Jadwiga Roguska

Bibliografia publikacji Jana Zachwatowicza

Ochrona Zabytków 37/2 (145), 122-126

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Podobnie istotne znaczenie dla rozwoju myśli konserwatorskiej okresu powojennego prezentuje dokonana przez Jana Zachwatowicza rekonstrukcja sklepień gotyckich Katedry Gnieźnieńskiej.

Wymienione przykłady ilustrują rozbieżne tendencje postępowania konserwatorskiego. Z jednej strony nawiązują do restauracji historycznych, a z drugiej prezentują poszukiwania, w ramach prawa do własnego wyrazu stylistycznego epoki. Obie orientacje połączyła osobowość autora, Jego umiar, szacunek dla konkretnego, kształtowanie form wynikających z logiki konstrukcji i dezaprobatą dla „architektonicznych fetyszy”.

Realizacje te odegrały istotną rolę w kształtowaniu

naszej powojennej praktyki konserwatorskiej, ale nie dały, bo dać nie mogły, wzorców do powielania. Natomiast podsycały obowiązujące przy każdej pracy konserwatorskiej poszukiwania dróg wyjścia dla podstawowego dylematu — określenie granic ingerencji. Przez swoje rozwiązania i wypowiedzi teoretyczne Jan Zachwatowicz wskazywał, że w ochronie zabytków powinny decydować nie ambicje, zaznaczanie twórczego ja, lecz odnajdywanie właściwego miejsca dla wartości zabytkowych w zaspokajaniu potrzeb współczesnego życia.

Grudzień 1983

dr Bohdan Rymaszewski
Warszawa

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI JANA ZACHWATOWICZA *

WYKAZ SKRÓTÓW

„Arch. i Bud.”	— „Architektura i Budownictwo”	SARP	— Stowarzyszenie Architektów Polskich”
„Bibl. Muz. Kons.”	— „Biblioteka Muzealnictwa i Konserwatorstwa”	„Skarpa warsz.”	— „Skarpa Warszawska”
„Bibl. Muz. Ochr. Zab.”	— „Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków”	„Stud. Mater. Teor. Archit.”	— „Studia i Materiały do Teorii i Historii Architektury i Urbanistyki”
„Biul. Hist. Szt. Kult.”	— „Biuletyn Historii Sztuki i Kultury”	„Stud. Mater. Hist. Wojsk.”	— „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”
„Biul. Hist. Szt.”	— „Biuletyn Historii Sztuki”	TOnZP	— Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości
ICOMOS	— International Council of Monuments and Sites	TNW	— Towarzystwo Naukowe Warszawskie
„Kron. Warsz.”	— „Kronika Warszawy”	UW	— Uniwersytet Warszawski
„Kwart. Archit. Urb.”	— „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”	Wybór	— Jan Zachwatowicz. Wybór prac. „Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków”, Seria B, t. XVIII, Warszawa 1981
„Nauka pol.”	— „Nauka Polska”	ZAPIHS	— Zakład Architektury Polskiej i Historii Sztuki
„Ochr. Zabyt.”	— „Ochrona Zabytków”	„Zesz. nauk. WAP”	— „Zeszyty Naukowe Wojskowej Akademii Politycznej. Seria Historyczna”
PAN	— „Polska Akademia Nauk	„Zesz. nauk. UMK”	— „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Nauki Humanistyczno-Społeczne”
PAU	— Polska Akademia Umiejętności		
„Prz. bud.”	— „Przegląd Budowlany”		
„Prz. kult.”	— „Przegląd Kulturalny”		
„Prz. tech.”	— „Przegląd Techniczny”		
PW	— Politechnika Warszawska		
PWN	— Państwowe Wydawnictwo Naukowe		
„Rocz. warsz.”	— „Rocznik Warszawski”		
„Rocz. TNW”	— „Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”		

* Niniejszą bibliografię poprzedziły wcześniejsze obejmujące węższe przedziały czasu:

1. *Bibliografia prac Jana Zachwatowicza za lata 1932—1965*. W: *Architectura Perennis*. Stud. Mater. Teor. Archit. t. IX, Warszawa 1971, s. 5—7, oprac. Anna Czapska;

2. *Zachwatowicz Jan*. W: *Bibliografia publikacji pracowników Politechniki Warszawskiej 1944—1974*, cz. III, Warszawa 1977, s. 435—439, oprac. Bogumiła Kutszyńska, Waleriana Płomińska (red.), Lidia Roguska.

- 1928
Sp. Karol Jankowski, architekt. „Polski Informator Budowlany” 1928, z 15. I.
- 1932
Zagadnienie kopii barwnej w studiach nad malarstwem monumentalnym. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 1: 1932—1933, nr 1, s. 13—18.
Wystawa dawnej architektury perskiej. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 1: 1932—1933, nr 2, s. 95—96.
Zbiory Sekcji Malarskiej Zakładu Architektury Polskiej i Historii Sztuki Politechniki Warszawskiej [wraz z katalogiem]. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 1: 1932—1933, nr 2, s. 53—57.
- 1933
Michał Walicki, J. Z., *Sprawozdanie z poszukiwań na terenie województwa łódzkiego i kieleckiego*. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 1: 1932—1933, nr 3, s. 109—118.
Attyka na Pomorzu. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 2: 1933—1934, nr 1, s. 71—76.
- 1934
Regulacja Placu Bankowego w Warszawie według projektu Corazziego. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 2: 1933—1934, nr 3, s. 174—179.
Sekcja Obwarowań Stałych (fortyfikacji) [ze spisem pomiarów]. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 2: 1933—1934, nr 4, s. 245—247.
Detale architektoniczne kościoła klasztorowego w Mogile. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 3: 1934—1935, nr 2, s. 72—80.
- 1935
Katedra gnieźnieńska. Gotycki system konstrukcyjny. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 3: 1934—1935, nr 3, s. 180—195.
Kartografia średniowiecznych klasztorów cysterskich w Polsce. „Biul. Hist. Szt. Kult.” R. 3: 1934—1935, nr 4, s. 334—336.
- 1936
Gmach Pomorskiej Wojewódzkiej Komunalnej Kasy Oszczędności, Starostwa Krajowego i „Gródka” w Toruniu. „Arch. i Bud.” 1936, nr 12, s. 393—399.
Stanisław Herbst, J. Z., *Twierdza Zamość*. ZAPiHS PW „Architektura Militaris”. Warszawa 136, ss. 154.
Twierdza Zamość. Warszawa 1936 (praca doktorska, nakładem autora).
- 1937
Mury obronne Warszawy i prace nad ich odsłonięciem. „Biul. Hist. Szt. Kult.” 1937, nr 3, s. 279—287.
Mury obronne Warszawy. „Polska Zbrojna” 1937, nr 30.
Zamość — miasto twierdza. „Polska Zbrojna” 1937, nr 15.
Zarys dziejów architektury. „Arch. i Bud.” 1937, nr 4/5, s. 101—103.
- 1938
Model Zamościa na wystawie w Paryżu 1937 r. „Teki Zamojska” 1938, nr 2, s. 121—123.
Tadeusz Przyppkowski, J. Z., *Mury obronne Warszawy*. Warszawa 1938, ss. 23.
Odsłonięcie murów Starej Warszawy. „Kron. Warsz.” 1938, z. 2/3, s. 81—88 (przedruk w: *Wybór*, s. 14—16).
O zabudowie Powiśla. „Arch. i Bud.” 1938, nr 2, s. 62—63.
- 1945
Przeszłość w służbie nowego życia. „Skarpa warsz.” 1945, nr 2, s. 7 (przedruk w: *Wybór*, s. 35—36).
- 1946
Czesław Domaniewski. W: *Polski Słownik Biograficzny*, T. V, Kraków 1939—1946, s. 294—295.
Dawna Warszawa w odbudowanej stolicy. W: „Kalendarz Warszawski”. Warszawa 1946, s. 139—143.
Monuments of past. „Polish Review” 1946, nr 9, s. 6—7.
Oskar Sosnowski. „Biul. Hist. Szt. Kult.” 1946, nr 1/2, s. 6—11.
Program i zasady konserwacji zabytków. „Biul. Hist. Szt. Kult.” 1946, nr 1/2, s. 48—52 (przedruk w: *Wybór*, s. 36—39 oraz *In memoriam*. Warszawa 1983, Wyd. OIK PP PKZ: tamże tłum. w jęz. ang.).
Rotunda Mieszka I w Gnieźnie. „Biul. Hist. Szt. Kult.” 1946, nr 3/4, s. 245. Toż: „Sprawozdania PAU” 1946, nr 5.
Walka o kulturę. „Skarpa warsz.” 1946, nr 14, s. 4—5.
- J. Z., Piotr Biegański, *Zachowajmy Warszawie jej najpiękniejszy plac*. „Skarpa warsz.” 1946, nr 12, s. 7.
- 1947
Dzieje katedry gnieźnieńskiej a jej odbudowa. W: *Święty Wojciech 997—1947*. Gniezno 1947, s. 235—254.
Najnowsze odkrycia w architekturze polskiej. „Komunikat SARP” 1947, nr 2, s. 15—16.
Przedmowa. W: Kazimierz Wejchert, *Miasteczko polskie jako zagadnienie urbanistyczne*. Warszawa 1947, s. 10—11.
Trasa Wschód — Zachód w rejonie zabytkowym Warszawy. „Stolica” 1947, nr 26/27, s. 7 (przedruk w: *Wybór*, s. 86).
Antoni Suchanek, J. Z., *Warszawa 1945*, Warszawa 1947, Wyd. Min. Kultury i Sztuki, ss. 9.
Zabytki Warszawy. „Biul. Hist. Szt. Kult.” 1947, nr 1/2, s. 1—5.
- 1948
Katedra św. Jana. W: „Kalendarz Warszawski”. Warszawa 1948, s. 15—37.
Nowe odkrycia w dziedzinie architektury romańskiej w Polsce. „Ochr. Zabyt.” 1948, nr 1, s. 14—27.
Pomniki kultury polskiej na Ziemiach Odzyskanych, ich losy, ochrona i upowszechnienie. „Prz. bud.” 1948, nr 7, s. 244—254 (przedruk w: *Wybór*, s. 107—111).
Rotunda Mieszka I w Gnieźnie. „Prace Komisji Historii Sztuki” 1948, s. 210—211.
Udział państwa w opiece nad pomnikami kultury. „Ochr. Zabyt.” 1948, nr 1, s. 2—6 (przedruk w: *Wybór*, s. 63—65).
- 1949
Działalność naukowa śp. prof. Oskara Sosnowskiego. „Rozprawy Komisji Historii Kultury i Sztuki TNW”, T. 1, 1949, s. 7—15.
Nowe odkrycia w dawnej architekturze. „Architektura” 1949, nr 9/10, s. 239—242.
Odbudowa Starego Miasta. „Stolica” 1949, nr 52, s. 4—5 (przedruk w: *Wybór*, s. 86—89).
Stanisław Herbst, J. Z., *Twierdza Modlin*. „Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału II Nauk Historycznych, Społecznych i Filozoficznych TNW” 1949, s. 1—7.
Warszawa poza murami Starego Miasta. W: *Warszawa w odnowionej formie i nowej treści*. Warszawa 1949, s. 24—28.
Katedra Św. Jana. Tamże, s. 35—37.
Pałac Potockich. Tamże, s. 44.
Zagadnienie odbudowy Zamku Warszawskiego jako rekonstrukcji jego formy i wnętrza. „Ochr. Zabyt.” 1949, nr 4, s. 274—282 (przedruk w: *Wybór*, s. 137—138).
- 1950
Pomniki kultury. „Ziemia” 1950, nr 5/6, s. 83—84.
Społeczna rola konserwatora. „Stolica” 1950, nr 14, s. 3 (przedruk w: *Wybór*, s. 65—66).
Zarys historii architektury. W: *Materiały z kursu konserwacji zabytków*. Warszawa [1948—1950]. Maszynopis powielany.
- 1951
Problematyka badań nad sztuką w obradach I Kongresu Nauki Polskiej. Materiały do Studiów i Dyskusji z zakresu Teorii i Historii Sztuki... 1951, nr 7/8, s. 227—284.
Wśród pomników architektury polskiej. „Architektura” 1951, nr 3/4, s. 82—105.
Wymagania ochrony zabytków urbanistycznych wobec nauki historycznej. „Prace Instytutu Urbanistyki i Architektury”, I, 1951, z. 2, s. 23—25 (przedruk w: *Wybór*, s. 175—177).
- 1952
Aktualne problemy konserwacji. „Prz. kult.” 1952, nr 13, s. 2.
Architektura polska do połowy XIX wieku. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Tech., ss. 26, ryc. 449 poza tekstem (przy współpracy Zygmunta Świechowskiego i Jerzego Adama Miłobędzkiego).
Inwentaryzacje pomiarów zabytków architektury w Polsce. „Ochr. Zabyt.” 1952, z. spec., s. 1—3.
Olgiard Puciata, Zbigniew Sonik, J. Z., *Pomiary zabytków architektury murowanej w zbiorach Zakładu Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej i Państwowego In-*

stytutu Sztuki. „Ochr. Zabyt.” 1952, z. spec., s. 4—65.
Przedmowa do wydawnictwa „Teki Konserwatorska”,
Warszawa 1952, s. 3.
Der Schutz der Kulturdenkmäler in Volkspolen. „Natur
und Heimat” 1952, z. 5, s. 7—9.
Wystawa „Ochrona pomników kultury”. „Muzealnictwo”,
Poznań—Warszawa 1952, nr 1/2, s. 33—35.

1953

Album architektury polskiej. „Prz. kult.” 1953, nr 7, s. 7.
Architektura [romańska]. W: *Sztuka polska czasów śred-
nowieczna.* Państwowy Instytut Sztuki, Stowarzyszenie
Historyków Sztuki i Kultury Materialnej. Warszawa 1953
(maszynopis powielany), s. 35—47.
Mury i barbakan Starej Warszawy. „Ochr. Zabyt.” 1953,
nr 2/3, s. 93—106.
Stare Miasto Warszawa wraca do życia. „Ochr. Zabyt.”
1953, nr 2/3, s. 73—77 (przedruk w: *Wybór*, s. 89—91).
Uwagi o architekturze. „Architektura” 1953, nr 9, s. 259—
266 (Aut. i in.).
Helena Syrkus, J. Z., *Uwagi o nauczaniu architektury.*
„Architektura” 1953, nr 9, s. 266—270.

1954

Oskar Sosnowski. „Rocz. TNW.” 1954, s. 253—254.
Przedmowa do wydawnictwa „Pomniki Architektury Pol-
skiej”, z. 1: Zygmunt Świechowski, *Kościółec — Opatów.*
Warszawa 1954, s. 5.
Zdzisław Mączyński, Zdzisław Tomaszewski, J. Z., *Prze-
gląd materiałów budowlanych używanych w dawnej Pol-
sce.* Warszawa 1954, Wyd. PAN, ss. 7.

1955

W sprawie konserwacji sukienic. „Ochr. Zabyt.” 1955,
nr 3, s. 192—194 (przedruk w: *Wybór*, s. 111—112).

1956

Architektura i Urbanistyka w Polskiej Akademii Nauk.
„Kwart. Archit. Urb.” 1956, z. 1, s. 3—6.
Materiały budowlane w architekturze. W: *Materiały bu-
dowlane.* Sesja problemowa PAN 1954. Sekc. 11. Warsza-
wa 1956, s. 633—648.
Stefan Sienicki, J. Z., *Nauka architektury i urbanistyki.*
W: *Dziesięć lat rozwoju nauki w Polsce Ludowej.* PAN,
Komisja Historii Nauki. Warszawa 1956, s. 645—670.
Le Protection des monuments historiques en Pologne.
Warszawa 1956. Wyd. Polonia, ss. 158 (również w wer-
sjach jęz. ang., hiszp., niem., ros.).
*Oczyrna polskiego architekta (w związku ze Zjazdem
Architektów w Moskwie).* „Trybuna Ludu” 1956, nr 5,
z. 6.1.
Wstęp do publikacji: *Stare Miasto w Warszawie. Odbu-
dowa.* „Teki Konserwatorska” 1956, z. 4, s. 5—6 (przedruk
w: *Wybór*, s. 91—93).
J. Z., Andrzej Gruszecki, *Znowu o zabytkach.* „Archi-
tektura” 1956, nr 9, s. 282—283.

1957

*Międzynarodowy Kongres Architektów Konserwatorów i
Techników Konserwacji Zabytków w Paryżu w czasie
6—11 V 1957.* „Ochr. Zabyt.” 1957, nr 5, s. 305—307 (pre-
druk w: *Wybór*, s. 209—211).
Odbudowa historycznych ośrodków miast polskich.
„Kwart. Archit. Urb.” 1957, z. 3/4, s. 278—282 (przedruk
w: *Wybór*, s. 73—78).
Przedmowa. W: Maria i Kazimierz Piechotkowie. *Bóżnice
drewniane.* Warszawa 1957, s. 5—6.

1958

Zygmunt Świechowski, J. Z., *L'architecture cistercienne
en Pologne et ses liens avec la France.* „Biul. Hist. Szt.”
1958, nr 2, s. 139—172.
*Działalność Wydziału Konserwatorskiego TOnZP w la-
tach międzywojennych.* „Ochr. Zabyt.” 1958, nr 3/4, s.
166—168 (przedruk w: *Wybór*, s. 13—14).
Jan Witkiewicz-Koszczyk. „Ochr. Zabyt.” 1958, nr 3/4, s.
285—287.
Przybylski Czesław. W: *Encyklopedia Współczesna*, II,
Warszawa 1958, s. 70—72.
Bohdan Pniewski, J. Z., *Sekcja architektury i urbanistyki
Wydziału IV PAN — cele i zadania, placówki naukowe.*
„Nauka pol.” 1958, nr 1, s. 90—95.
Sosnowski Oskar. W: *Encyklopedia Współczesna*, II, War-
szawa 1958, s. 226—228.

Jan Koszczyk-Witkiewicz 1881—1958. „Nauka pol.” 1959,
nr 3, s. 257—259.

Lalewicz Marian. W: *Encyklopedia Współczesna*, III,
Warszawa 1959, s. 162—164.
*II Międzynarodowa Konferencja Komitetu Historii i Teo-
rii Architektury oraz Osadnictwa Węgierskiej Akademii
Nauk (9—12 czerwca 1959).* „Kwart. Archit. Urb.” 1959,
z. 3/4, s. 305.

*A Műemlékvédelem és restaurálás néhány nemzetközi
kérdése.* „Építés és Közlekedéstudományi Közlemények”,
1959, z. 3/4, s. 445—447.

*Der Wiederaufbau von historischen Zentren polnischer
Städte.* W: *Städtebau, Geschichte und Gegenwart. Ma-
terialien der Konferenz Erfurt 1956.* Arbeitsgruppe Ge-
schichte des Städtebaues und Aufbau in historischen
Städten, I—II, Berlin 1959, s. 107—115.

1960

*Rozwój współczesnego miasta a problem jego ośrodka
historycznego.* Międzynarodowa konferencja w Warszawie
w dn. 8—10 X 1959. „Kwart. Archit. Urb.” 1960, z. 1/2,
s. 5—16.

Stare i nowe. „Polska” 1960, z. 1, s. 6—7 (również w jęz.
ang., niem.).

1961

Polska architektura monumentalna w X i XI wieku.
„Kwart. Archit. Urb.” 1961, z. 2, s. 101—131.

Prof. dr h.c. Witold Minkiewicz. „Kwart. Archit. Urb.”
1961, z. 2, s. 99.

Recenzja książki: Mieczysław Wallis, *Kraj lat dziecin-
nych Stanisława Noakowskiego.* Warszawa 1960, „Nowe
Książki” 1961, nr 2, s. 77—79.

*Sekcja Ochrony i Konserwacji Pomników Architektury
Komitetu Architektury, Urbanistyki i Budownictwa PAN.*
„Ochr. Zabyt.” 1961, nr 3/4, s. 117.

Zdzisław Mączyński 14. X. 1878 — 17. VI. 1961. „Kwart.
Archit. Urb.” 1961, z. 3, s. 175—176.

Uwagi do referatu prof. H. R. Hitchcocka. „Architektura”
1961, nr 10, s. 407.

1962

Architektura [gotycka]. W: *Historia sztuki polskiej.* T. 1.
Kraków 1962, s. 185—250; wyd. 2: Kraków 1965, T. 1, s.
217—282.

Przedmowa. W: Andrzej Gruszecki, *Bastionowe zamki
w Małopolsce.* Warszawa 1962, s. 5—6.

*Zagadnienie konserwacji i stałej ekspozycji zabytków od-
krytych w Wiślicy.* W: *I Konferencja Naukowa w War-
szawie 23 i 24 marca 1960. Referaty i dyskusje.* UW i
PW. Zespół Badań nad Polskim Średniowieczem. War-
szawa 1962, s. 39—40.

1963

*Przygotowanie personelu naukowo-dydaktycznego do
pracy na uczelniach architektonicznych.* W: *Problemy
kształcenia architektów.* Warszawa 1963, Wyd. SARP,
s. 67—72.

1964

Zygmunt Świechowski, J. Z., *Dzieje budownictwa w Pol-
sce według Oskara Sosnowskiego.* T. I. Do połowy XIII
wieku. Warszawa 1964, PWN, ss. 218, ryc. 355.

Józef Csemegi 1909—1963. „Kwart. Archit. Urb.” 1964,
z. 1, s. 87—88.

Międzynarodowy pomnik w Oświęcimiu. „Polska” 1964,
nr 11, s. 10—20.

*Nouveaux aspects de la théorie de conservation des mo-
numents historiques.* W: *Il monumento per l'uomo. Atti
del II Congresso Internazionale del Restauro.* Venezia
1964, s. 47—53 (przedruk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 40—43).

Oskar Sosnowski 1880—1939. W *dwudziestą piątą roczni-
cę śmierci.* „Kwart. Archit. Urb.” 1964, z. 3, s. 177—182
i tłum. w jęz. ang. s. 183—185.

Stanisław Żaryn 1913—1964. „Kwart. Archit. Urb.” 1964,
z. 4, s. 255—257.

Stare Miasta. „Polska” 1964, nr 2, s. 14—15.

1965

L'architecture — la science. „Bulletin de l'Union Internationale des Architectes”. Paris 1965.
Les butes et les postulats de la protection internationale des monuments. W: *Relations internationales de la protection des biens culturels*. Varsovie 1965, ICOMOS, s. 39—53.
Ochrona zabytków w Polsce. Warszawa 1965, ss. 148, ryc. 84 (również w wersji franc. i ang.). Wyd. Polonia (przedruk fragmentów w: *Wybór*).
Podsumowanie konferencji. W: *Kolegiata wiślicka. Konferencja naukowa zamykająca badania wykopaliskowe*. Kielce 1965, s. 117.
Pół wieku dobrej roboty. „Polska” 1965, nr 11, s. 8—18 (przedruk fragmentów w: *Wybór*).
Pół wieku Wydziału Architektury. „Prz. tech.” 1965, nr 46, s. 7.
Rozwój historyczny. W: Plan generalny Warszawy. Warszawa 1965, s. 19—30.

1966

Architektura polska. Warszawa 1966, Arkady, ss. 527, rys. 179, fot. 346 (również w jęz. ang., franc., niem., ros.).
Architektura Polski. W: *Architektura Zapadnoj Jewropy*. Leningrad—Moskwa 1966, T. 4, s. 516—561.
Bohdan Pniewski. „Trybuna Ludu”, 9. IX. 1966.
J. Z., Kazimierz Wejchert, Gerard Ciołek 1909—1966. „Kwart. Archit. Urb.” 1966, z. 3, s. 233—240.
Kościoty w Polsce, wstęp do albumu: *Kościoty w Polsce odbudowane i wybudowane 1945—1965*. Warszawa 1966.
Kierunki i metody prac konserwatorskich przy kamieniach mieszczanskich (skrót referatu). „Zeszyty nauk. UMK”, z. 16. *Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo*. Toruń 1966, s. 19—24 (przedruk w: *Wybór*, s. 192—194).
O wynikach konferencji. Tamże, s. 203—206.
Kryteria konserwatorskie ochrony fortyfikacji nowożytnych. „Stud. Mater. Hist. Wojsk.”. T. XII, 1966, Cz. 1, s. 17—18 (przedruk w: *Wybór*, s. 55). Skrót tegoż w: *I Konferencja naukowa. Fortyfikacje nowożytne w Polsce*. Warszawa 1965, s. 3—5.
Naukowe znaczenie prac Zespołu Badań i ich upowszechnienie. Sesja Zespołu Badań nad Polskim Sredniowieczem UW i PW, V, 1966, s. 23—27.
Odbudowa zabytków Warszawy po drugiej wojnie światowej. „Rocz. warsz.”, VII, 1966, s. 511—515.
Przedmowa. W: Maria Mrozińska (oprac.), Stanisław Noakowski. *Rysunki — katalog*. Warszawa 1966, PWN, s. V—VII oraz ogólna redakcja.

1967

Architektura Polski w XV i XVI wiek. W: *WsieobszczaJa Isstoria Architektury*. T. 5. Moskwa 1967, s. 591—611.
Dziedzictwo historyczne i świat współczesny (odpowiedź na ankietę UIA). „Architektura” 1967, nr 5/6, s. 187.
Le patrimoine historique et le monde moderne (oraz obszerne streszczenie w jęz. pol.). „Kwart. Archit. Urb.” 1967, z. 2, s. 7—10 (przedruk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 184—186).
Linus Birchler 1893—1967. „Ochr. Zabyt.” 1967, nr 3, s. 66—68.
Przypomnienie. „Kultura” 1967, nr 32, s. 7.
The Reconstruction of the Ancient Center of Warsaw. „Architecture Plus”. Texas University 1967, s. 25—56.
Twierdza Zamość, kilka uwag i wspomnień. W: *Studia historyczne. Stanisławowi Herbstowi na sześćdziesiątą rocznicę urodzin — w upominku — uczniowie, koledzy, przyjaciele*. „Zesz. nauk. WAP”, z. 15, 1967, s. 177—182.
Zarys historii Wydziału [Architektury Politechniki Warszawskiej]. W: *Warszawska Szkoła Architektury 1915—1965*. Warszawa 1967, s. 25—56.
Katedry historii architektury. Tamże, s. 158—174.
Szkolnictwo architektoniczne w świecie. Tamże, s. 212—220.

1968

Charakterystyka perspektyw i prognoz rozwoju nauki w dziedzinie architektury i urbanistyki, metody opracowania i wnioski. W: *Materiały Wydziału IV PAN dotyczące prognoz rozwoju nauk technicznych w Polsce do r. 1985*. Cz. 12, Warszawa 1968, s. 1—12.
Les principes scientifiques et techniques qui doivent re-

gir la mise en oeuvre des travaux de protection. [Referat na spotkaniu ekspertów poświęconym naukowym, technicznym i prawnym zasadom ochrony dóbr kultury, zabytków i miejsc zabytkowych przewidzianych do wprowadzenia jako międzynarodowe]. Wyd. UNESCO. Paris 1968 (przedruk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 125—132).
La sauvegarde et la mise en valeur des ensembles historiques en Pologne. [Referat na sympozjum Rady Europejskiej w Awinionie — 30. IX. 1968]. Confrontation E. Conseil d'Europe, Strasbourg 1968, s. 34—40 (przedruk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 186—191).
Wenczesław Poniż. „Nauka pol.” 1968, nr 2, s. 192—194.
Współczesna architektura polska. W: *Budownictwo i architektura w Polsce 1945—1966*. Warszawa 1968, s. 5—27 oraz redakcja tomu.

1969

Architektura Polski XVII — naczalo XIX wieku. W: *WsieobszczaJa Isstoria Architektury*. T. 7. Moskwa 1969, s. 378—392.
Le palladianisme en Pologne sous les aspects des batiments de type „villa”. „Bollettino del Centro Internazionale di Studi d'Architettura »A Palladio«”. vol. XI. Vicenza 1969, s. 287—300.
Pamięci profesora Zygmunta Kamińskiego. „Komunikat SARP” 1969, nr 10/11, s. 14—15.
Pomnik Żołnierza Polskiego i Antyfaszysty Niemieckiego w Berlinie. „Za Wolność i Lud” 1969, nr 3, s. 7.

1970

Katedra Gnieźnińska — architektura. W: *Katedra Gnieźnińska*. T. 1, Poznań 1970, s. 5—11 (Przedmowa), oraz s. 11—59, 151—171.
Wspomnienia z lat okupacji. W: *Walka o dobra kultury*. T. 1, Warszawa 1970, s. 110—129 (przedruk w: *Wybór*, s. 20—32).

1971

Architektura przedromańska i romańska. W: *Sztuka polska przedromańska i romańska do schyłku XIII wieku. Dzieje Sztuki Polskiej*. T. 1. Warszawa 1971, s. 71—194.
Kształcenie konserwatorów na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. „Ochr. Zabyt.” 1971, nr 2, s. 123—125 (przedruk w: *Wybór*, s. 66—69).
Odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie. „Prz. bud.” 1971, nr 4, s. 169—170.
Przekaz historii. „Stolica” 1971, nr 6, s. 16.
Rozwój przestrzenny Warszawy międzywojennej. W: *Warszawa II Rzeczypospolitej 1918—1939*, z. 3, „Studia Warszawskie”, T. VIII, 1971, s. 275—289.
Stare Miasto i Zamek Królewski. W: *Stare Miasto i Zamek Królewski w Warszawie*. Warszawa 1971, Arkady, s. 7—16.
Straty polskie w architekturze 1939—1945. Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.

1972

Aleksander Król (1890—1971). „Kron. Warsz.” 1972, nr 2, s. 133—135.
Lalewicz Marian (1876—1944). *Polski Słownik Biograficzny*, T. 16, s. 413—414.
Mury Zamku. „Stolica” 1972, nr 51/52, s. 2.
O koncepcjach konserwatorskich przy renowacji Zamku Królewskiego w Warszawie. W: *Siedem wieków Zamku Królewskiego w Warszawie*. *Materiały Sesji Komisji Naukowej przy Obywatelskim Komitecie Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, która odbyła się 16—17. II. 1972 w Muzeum Historycznym m. st. Warszawy*. Warszawa 1972, s. 315—326 (przedruk w: *Wybór*, s. 148—153).
O metodach ochrony i rewaloryzacji historycznych ośrodków miejskich. „Ochr. Zabyt.” 1972, nr 1, s. 5—6 (przedruk w: *Wybór*, s. 191—192).
Sprawozdanie kierownika Wydziału Architektoniczno-Zabtkowego Biura Odbudowy Stolicy na konferencję u Prezydenta Bolesława Bieruta, 23. III. 1945. W: *Warszawa — Stolica Polski Ludowej*. z. 2, „Studia Warszawskie”, T. XI, 1972, s. 271—274 (przedruk w: *Wybór*, s. 81—83).
Zamek zniszczony i sprawa jego odbudowy. W: *Zamek Królewski w Warszawie*. Warszawa 1972, s. 183—216 (przedruk w: *Wybór*, s. 138—148).

1973

Marian Sulikowski 1913—1973. „Kwart. Archit. Urb.” 1973, z. 3/4, s. 315—317.
Odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie — prace Komisji Architektoniczno-Konserwatorskiej Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. „Ochr. Zabyt.” 1973, nr 1, s. 13—20 (przedruk w: *Wybór*, s. 153—160).
Reanimation des villages historiques. Materiały Sesji ICOMOS. Saloniki 1973 (druk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 200—201).
Rozwój przestrzenny Ochoty. W: *Dzieje Ochoty*. Warszawa 1973, s. 85—101.
Stanisław Herbst 1907—1973. „Kwart. Archit. Urb.” 1973, z. 2, s. 181—183.

1974

Architektura i urbanistyka w II Kongresie Nauki Polskiej. „Kwart. Archit. Urb.” 1974, z. 1, s. 79—101.
Die historischen Stadtzentren. Bedeutung, Schicksale, neues Leben [wykład w Hanowerze 30.I.1974]. „Bauwelt” 1974, nr 35, s. 1186—1189 (druk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 178—181).
Marian Osieński — list do Profesora i biografia. „Kwart. Archit. Urb.” 1974, nr 1, s. 3—4.
Warszawa — rozwój urbanistyczny i architektoniczny. W: *Polska*. Warszawa 1974, s. 648—659.
Wspomnienie o ochronie zabytków. W: *Ludność cywilna w Powstaniu Warszawskim*. T. I, cz. II, Warszawa PIW 1974, s. 440—448.
Zasady i metody aktywnej ochrony zabytków w Polsce (skrót referatu wygłoszonego na seminarium polsko-radzieckim w Nieborowie w 1971 r.). W: *Dyskurs o tradycji*. Instytut Sztuki PAN i Ministerstwo Kultury ZSRR, 1974, s. 56—59 (przedruk w: *Wybór*, s. 43—45).

1975

Nouveaux aménagements dans les villes anciennes en Pologne. [Referat na sympozjum w Budapeszcie 29—30. VI. 1972]. „Monumentum”, Vol. XI—XII, 1975 (num. spec.) s. 51—54 (druk w jęz. pol. w: *Wybór*, s. 195—196).
Postówie. W: Zygmunt Kamiński. *Dzieje życia w pogoni za sztuką*. Warszawa 1975. Wyd. PAX, s. 661—664.
Przemówienie z okazji otrzymania Nagrody Europejskiej za Ochronę Zabytków, b.t. W: *Europa — Preis und Europa Goldmedaille für Denkmalpflege 1974—1975*. Hamburg 1975, s. 73—84 (tekst niem., fran., ang.).
Piotr Zaremba (sylwetka naukowa). „Nauka pol.” 1975, nr 4, s. 34—37 (również w jęz. ang. W: „The Review of the Polish Academy of Sciences” 1976, nr 2).

1977

Nowe elementy w strukturze historycznych ośrodków miejskich w Polsce. W: *Przeszłość a jutro miast*. Warszawa 1977, PWN, s. 199—213 (przedruk w: *Wybór*, s. 196—200).
Postać ludzka w rysunkach Stanisława Noakowskiego. W: *Stanisław Noakowski 1867—1928. Życie i twórczość. Materiały sesji naukowej 1976*. Warszawa 1977, Wyd. PW, s. 24—28.
Wyowiedzi Jana Zachwatowicza na zebraniu koordynacyjnym pracowników Wydziału Architektury Zabytkowej Biura Odbudowy Stolicy w dniu 7.I.1946. W: *Odbudowa Warszawy w latach 1944—1949. Wybór dokumentów i materiałów*. Warszawa 1977. T. 1, s. 447—454 (przedruk w: *Wybór*, s. 83—85).

1978

Brama Lwowska w Zamościu. „Konserwatorska Teka Zamojska” 1978, nr 2, s. 1—14.
Komitet Architektury i Urbanistyki PAN w dwudziestopięcioletnie działalności (1952—1977). „Kwart. Archit. Urb.” 1978, z. 1/2, s. 137—142.
Przedmowa. W: Jadwiga Roguska, Karol Jankowski — architekt warszawski początku XX wieku. „Stud. Mater. Teor. Archit.”, T. XIV, Warszawa 1978, PWN, s. 5—6.
Zagajenie i wstępny artykuł do materiałów seminarium w 1976 r. W: *Możliwości materiałowo-techniczne budownictwa konserwatorskiego*. „Bibl. Muz. Kons.” Seria B, t. XLIX, Warszawa 1978, s. 8—14 (przedruk w: *Wybór*, s. 132—134).

1979

Bohdan Guerquin 1904—1979. „Kwart. Archit. Urb.” 1979, nr 4, s. 409—414.
Modlin. W: *Twierdza Modlin. Materiały z Wojskowej Roboczej Sesji Konserwatorskiej w Modlinie 15. VI. 1977*. Warszawa 1979, s. 6—9.
Ochrona i konserwacja zabytków Warszawy. W: *Kultura Warszawy*. Warszawa 1979, PWN, s. 339—356 (przedruk w: *Wybór*, s. 93—100).
O polskiej szkole konserwacji i rekonstrukcji zabytków. W: *Człowiek i Nauka*. Warszawa 1979, s. 321—339 (przedruk w: *Wybór*, s. 46—54).
Problemy restytucji Zamku Królewskiego w Warszawie. „Ochr. Zabyt.” 1979, nr 1, s. 3—10 (przedruk w: *Wybór*, s. 161—171).

1980

O projekcie zagospodarowania przestrzennego Zamościa z 1939 r. W: *Zamość miasto idealne*. Lublin 1980, s. 169—177.

1981

O polskiej szkole odbudowy i konserwacji zabytków. „Ochr. Zabyt.” 1981, nr 1/2, s. 4—10.
O polskiej szkole konserwacji zabytków. „Spotkania z zabytkami” 1981, nr 7, s. 2—9.
Problemy zachowania historycznych założeń przy odbudowie Warszawy. W: *Warszawa współczesna, geneza i rozwój*. Warszawa 1981, PWN, s. 272—291.
Ratunek dla zabytkowych wsi. „Spotkania z zabytkami” 1981, nr 5, s. 2—5.
Wybór prac. „Bibl. Muz. Ochr. Zabyt.” Seria B, t. LXVIII, Warszawa 1981, ss. 213.
Zrealizowane w pierwszej połowie XIX wieku dzieła polskiego architekta z Uralem. „Kwart. Arch. Urb.” 1981, nr 2, s. 175—176.

1982

Wstęp. O Piotrze Biegańskim słów kilka. W: *Architektura dawna a współczesność*. „Stud. Mater. Teor. Arch.” T. XVI, Warszawa 1982, PWN, s. 7—9.
Założenia i realizacja odbudowy katedry [Św. Jana w Warszawie]. W: *Kościoty Warszawy*. Warszawa 1982, Wyd. Rady Prymasowskiej Budowy Kościołów Warszawy, s. 39—48.

1984

Komisja Rzecznawców Urbanistycznych przy Zarządzie Miejskim Warszawy w latach 1939—1944. „Rocz. warsz.”, XVII, 1984, s. 245—250. Tekst źródłowy, s. 250—307.

Opracowała Jadwiga Roguska